

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
THÔNG TIN & THUYẾT VIÊN

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
PGS.TS. LÊ THỊ THANH
TS. HOÀNG THỊ GIANG

BÀI TẬP TÌNH HUỐNG

PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

BÀI TẬP TÌNH HUỐNG
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG

Đồng chủ biên: PGS.TS. Lê Thị Thanh
TS. Hoàng Thị Giang

HÀ NỘI - 2012

THAM GIA BIÊN SOẠN

1. PGS.TS. Lê Thị Thanh
2. TS. Hoàng Thị Giang
3. ThS.NCS. Hoàng Thu Hằng
4. ThS. Đỗ Thị Kiều Phương
5. ThS. Phạm Thị Hồng Nhung
6. ThS. Đỗ Ngọc Thanh
7. ThS.NCS. Tô Mai Thanh
8. ThS. Đoàn Thị Hải Yến

LỜI NÓI ĐẦU

Năm 2009, Học viện Tài chính đã xuất bản giáo trình “Pháp luật đại cương”, trên cơ sở kế thừa cuốn giáo trình “Pháp luật đại cương” xuất bản năm 2005.

Pháp luật đại cương là môn học bắt buộc trong hệ thống các môn học lý luận cơ bản áp dụng cho hệ đào tạo đại học. Môn học Pháp luật đại cương đã luận giải, chứng minh một cách cơ bản những vấn đề lý luận chung về Nhà nước và pháp luật. Trong quá trình đào tạo, ngoài những vấn đề lý luận về Nhà nước và pháp luật thì việc tìm hiểu, phân tích, giải quyết các tình huống thực tế đã trở thành nhu cầu thực sự cấp bách đối với cả giảng viên, sinh viên, các nhà nghiên cứu, người làm công tác thực tiễn trong mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội.

Với kinh nghiệm tích lũy trong giảng dạy và tham gia các hoạt động thực tiễn, những người biên soạn - các giảng viên thuộc Bộ môn Luật kinh tế - tài chính, khoa Tài chính công - Học viện Tài chính, sử dụng một khối lượng phong phú các tình huống đã và đang tồn tại trong thực tiễn để xây dựng nên những bài tập tình huống về Pháp luật đại cương.

Những bài tập tình huống về pháp luật đại cương đều dựa trên những sự kiện có thật và đã được

soạn lại để bảo đảm tính khái quát nhưng vẫn phản ánh đúng thực tế.

“Bài tập tình huống pháp luật đại cương”

do PGS.TS. Lê Thị Thanh và TS. Hoàng Thị Giang làm chủ biên. Tham gia biên soạn gồm có: PGS.TS. Lê Thị Thanh; TS. Hoàng Thị Giang; ThS.NCS. Hoàng Thu Hằng; ThS. Đỗ Thị Kiều Phương; ThS. Phạm Thị Hồng Nhung; ThS. Đỗ Ngọc Thanh; ThS.NCS. Tô Mai Thanh; ThS. Đoàn Thị Hải Yến.

“Bài tập tình huống pháp luật đại cương” là tài liệu giúp sinh viên tiếp cận với thực tế, đổi mới phương pháp học tập, nâng cao tính chủ động, sáng tạo, gắn lý luận với thực tiễn, đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn. Cuốn “Bài tập tình huống pháp luật đại cương” còn là tài liệu tham khảo hữu ích đối với các nhà quản lý, các chủ thể tham gia các quan hệ pháp luật và những người quan tâm.

Học viện Tài chính chân thành cảm ơn các tổ chức, cá nhân, các nhà quản lý, các nhà khoa học đã cung cấp thông tin, chia sẻ kinh nghiệm, giúp đỡ các tác giả trong quá trình biên soạn cuốn sách này.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách và mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp của các quý bạn đọc.

Hà Nội, tháng 01 năm 2012

BAN QUẢN LÝ KHOA HỌC

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

BỘ MÁY NHÀ NƯỚC

NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TS. Hoàng Thị Giang

Đinh Văn Y tốt nghiệp Học viện Tài chính năm 2010 và dự thi vào ngạch kiểm toán viên của Công ty kiểm toán X. Trong bài thi về hiểu biết chung, khi trình bày về bộ máy nhà nước nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, anh Y viết: “ Bộ máy nhà nước nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam bao gồm 3 loại cơ quan là cơ quan lập pháp; cơ quan hành pháp và cơ quan tư pháp. Các cơ quan hành pháp như Học viện Tài chính, khi thực hiện chức năng quản lý nhà nước trong lĩnh vực được phân công có quyền ban hành các văn bản quy phạm pháp luật như nội quy, quy chế”.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Các loại cơ quan trong bộ máy nhà nước mà anh Y nêu trong bài thi là đúng hay sai? Giải thích?
2. Nội quy, quy chế của các trường đại học công lập có phải là văn bản quy phạm pháp luật không? Tại sao?

3. Nhận xét về phần nội dung bài viết của anh Y:
“Các cơ quan hành pháp như Học viện Tài chính, khi thực hiện chức năng quản lý nhà nước trong lĩnh vực được phân công có quyền ban hành các văn bản quy phạm pháp luật như nội quy, quy chế”?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Hiến pháp năm 1992 (sửa đổi, bổ sung năm 2001);

2. Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008

*

*

*

CÁC THIẾT CHẾ TRONG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Trong thực tế, khi phát sinh những hoạt động cụ thể, cá nhân, tổ chức cần đến làm việc với cơ quan, tổ

chức có thẩm quyền. Nhưng nhiều trường hợp họ rất lúng túng khi nhìn vào danh mục các đơn vị, tổ chức ở Việt Nam hiện nay. Chẳng hạn, một danh mục có:

1. Bộ Công an
2. Sở công an
3. Đội dân phòng
4. Đội sinh viên tình nguyện
5. Đảng bộ cơ quan bộ
6. Đoàn thanh niên CSHCM
7. Hội phụ nữ Việt Nam
8. Tổng cục thuế
9. Tổng cục hải quan
10. Học viện Tài chính
11. Trường Đại học Công đoàn
12. Tổng công ty đầu tư và kinh doanh vốn nhà nước
13. Tập đoàn dầu khí Việt Nam
- ...

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Theo danh mục trên, đơn vị, tổ chức nào thuộc hệ thống chính trị ở nước ta hiện nay?

2. Theo danh mục trên, đơn vị, tổ chức nào là cơ quan nhà nước trong bộ máy nhà nước nước CHXHCN Việt Nam?

3. Theo danh mục trên, đơn vị, tổ chức nào là đơn vị sự nghiệp?

4. Theo danh mục trên, đơn vị, tổ chức nào là chủ thể kinh doanh?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam

*

*

*

YÊU CẦU CƠ QUAN NHÀ NƯỚC PHÂN CHIA TÀI SẢN KHÍ LY HÔN

ThS. Đỗ Ngọc Thanh

Chị Nguyễn Thị V tốt nghiệp đại học và ký hợp đồng có thời hạn để đảm nhiệm công việc kế toán viên cho trường Đại học công lập H thuộc Bộ Lao động Thương

binh và Xã hội. Sau đó chị V kết hôn với anh Phạm Văn X. Sau một thời gian chung sống không hạnh phúc chị V và anh X gửi đơn ra toà án có thẩm quyền đề nghị giải quyết ly hôn. Chị V yêu cầu toà án phân chia tài sản chung của vợ chồng, bởi theo chị “toà án là cơ quan quyền lực nhà nước” nên phán quyết của toà án sẽ có tính cưỡng chế thi hành cao. Hơn nữa, do chị V “đang làm việc tại cơ quan nhà nước” nên không có thời gian để thoả thuận giải quyết quan hệ tài sản giữa chị và anh X. Chị V cho biết, nếu toà án có thẩm quyền giải quyết không thoả đáng, chị sẽ tiếp tục gửi đơn lên Bộ Tư pháp - “Cơ quan tư pháp cấp cao hơn” để yêu cầu giải quyết vụ việc.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Toà án có phải là cơ quan quyền lực nhà nước không? Tại sao?
2. Trường đại học công lập H có phải là cơ quan nhà nước không? Tại sao?
3. Bộ Tư pháp có phải là cơ quan tư pháp không? Nếu có, hãy giải thích tại sao? Nếu không, Bộ Tư pháp là cơ quan thuộc loại cơ quan nhà nước nào trong bộ máy nhà nước nước CHXHCN Việt Nam?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Hiến pháp 1992.
2. Luật tổ chức Chính phủ.

*

*

*

BỆNH VIỆN - LOẠI TỔ CHỨC NÀO?

TS. Hoàng Thị Giang

ThS. Tô Mai Thanh

Chị Anh Hà là y tá công tác tại Bệnh viện Phụ sản Trung ương từ năm 2005 đến nay. Do điều kiện gia đình, chị quyết định chuyển vào sinh sống tại Thành phố Đà Nẵng. Với mong muốn tiếp tục công tác trong ngành y, chị làm đơn yêu cầu Giám đốc Bệnh viện Phụ sản Trung ương ra Chỉ thị về việc chuyển công tác của chị Anh Hà từ Bệnh viện Phụ sản Trung ương sang Sở Y tế Đà Nẵng vì cho rằng Bệnh viện Phụ sản Trung ương là cơ quan nhà nước ở trung ương, có quyền ra Chỉ thị điều hành hoạt động của cơ quan nhà nước ở địa phương là Sở y tế.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Nội dung yêu cầu của chị Anh Hà là đúng hay sai? Hãy giải thích.
2. Chỉ thị là văn bản thuộc thẩm quyền ban hành của cơ quan nhà nước nào?
3. Sở Y tế Đà Nẵng là loại cơ quan nhà nước nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam
2. Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008

*

*

*

THẨM QUYỀN BAN HÀNH VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT

TS. Hoàng Thị Giang

Ngày 21/11/2007 Quốc hội đã thông qua Luật thuế thu nhập cá nhân, Luật thuế thu nhập cá nhân có

hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2009. Để hướng dẫn thi hành Luật thuế thu nhập cá nhân, Chính phủ ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định chi tiết một số điều của Luật Thuế thu nhập cá nhân. Bộ Tài chính ban hành văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành Luật Thuế thu nhập cá nhân và Tổng cục thuế ban hành văn bản hướng dẫn về kê khai thu nộp thuế thu nhập cá nhân.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hãy xác định loại văn bản quy phạm pháp luật mà Chính phủ và Bộ Tài chính có thẩm quyền ban hành.

2. Văn bản hướng dẫn về kê khai thu nộp thuế thu nhập cá nhân của Tổng Cục thuế có phải là văn bản quy phạm pháp luật không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008

*

*

*

QUY PHẠM PHÁP LUẬT NÀO?

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Điều 20 Bộ luật dân sự 2005 quy định:

1. Người từ đủ sáu tuổi đến chưa đủ mười tám tuổi khi xác lập, thực hiện giao dịch dân sự phải được người đại diện theo pháp luật đồng ý, trừ giao dịch nhằm phục vụ nhu cầu sinh hoạt hàng ngày phù hợp với lứa tuổi hoặc pháp luật có quy định khác.

2. Trong trường hợp người từ đủ mười lăm tuổi đến chưa đủ mười tám tuổi có tài sản riêng bảo đảm thực hiện nghĩa vụ thì có thể tự mình xác lập, thực hiện giao dịch dân sự mà không cần phải có sự đồng ý của người đại diện theo pháp luật, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định quy phạm pháp luật nêu trên là quy phạm pháp luật thông thường hay là quy phạm pháp luật đặc biệt?

2. Tìm các bộ phận cấu thành quy phạm pháp luật nêu trên (nếu có)?

*

*

*

QUAN HỆ PHÁP LUẬT NÀO PHÁT SINH?

TS. Hoàng Thị Giang

Ngày 12/10/2011, A thoả thuận vay của B 300.000.000 đồng và dùng căn hộ thuộc quyền sở hữu hợp pháp (có giá trị 900.000.000 đồng) của mình để bảo đảm cho khoản tiền vay. Ngày 20/10/2011, do phát sinh nhu cầu về tiền, A lại tiếp tục vay của C 300.000.000 đồng và vay của D 250.000.000 đồng và vẫn dùng căn hộ đó thế chấp cho C và D để bảo đảm tiền vay. B không đồng ý vì cho rằng như vậy quyền lợi của mình có thể bị ảnh hưởng và yêu cầu A trả lại tiền vay cả gốc và lãi.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hành vi của A có hợp pháp không?
2. Xác định những quan hệ pháp luật phát sinh trong tình huống trên?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật Dân sự năm 2005

*

*

*

XÁC ĐỊNH SỰ KIẾN PHÁP LÝ

ThS. Đỗ Ngọc Thanh

Nguyễn Văn A và Trần Thị C là hai công dân Việt Nam cùng du học tại Anh. Sau một thời gian tìm hiểu, anh A đã cầu hôn và được chị C đồng ý. Hai người đã làm đám cưới tại nhà thờ và sau đó có đăng ký kết hôn tại cơ quan lãnh sự Việt Nam tại Anh.

Cùng thời gian đó, anh A có uỷ quyền cho cha mình là ông Nguyễn Văn B mua một ngôi nhà tại Việt Nam. Giả định, tới thời điểm đăng ký kết hôn - Anh A mắc bệnh và được cơ quan y tế có thẩm quyền xác định mắc bệnh tâm thần.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định sự kiện pháp lý làm phát sinh quan hệ vợ chồng giữa anh A và chị C.
2. Quan hệ vợ chồng giữa A và C có được coi là quan hệ dân sự theo nghĩa rộng có yếu tố nước ngoài không? Tại sao?

3. Nếu anh A mắc bệnh tâm thần, ông B có thể đại diện theo pháp luật cho anh A để đăng ký kết hôn với chị C được không? Tại sao?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật hôn nhân và gia đình.
2. Bộ luật dân sự 2005 (điều 758, điều 24, 39).

*

*

*

KHI XẢY RA THIÊN TAI

ThS. Đoàn Thị Hải Yến

Huyện Hương Khê, tỉnh Hà Tĩnh được dự báo trong đêm ngày 15 tháng 11 năm 2010 bão sẽ tràn vào có thể gây lũ lụt rất lớn. Cơ quan nhà nước có thẩm quyền yêu cầu công dân, các tổ chức trong huyện buộc phải rời ngay khỏi đang có nguy hiểm và nơi có nguy cơ nguy hiểm.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định loại quan hệ pháp luật và chỉ ra các yếu tố cấu thành quan hệ pháp luật này.
2. Trong trường hợp này có phải công dân và các tổ chức trong huyện đã bị áp dụng biện pháp cưỡng chế nhà nước? Giải thích tại sao?
3. Cơ quan nhà nước nào có thẩm quyền yêu cầu nhân dân phải di dời khỏi nơi đang xảy ra nguy hiểm?

*

*

*

KẾT HÔN

ThS. Đoàn Thị Hải Yến

Anh Phạm Huy Hoàng 22 tuổi, hộ khẩu thường trú tại huyện Từ Liêm, thành phố Hà Nội, kết hôn với chị So Hee 20 tuổi là người Hàn Quốc - hiện đang là sinh viên của trường Đại học sư phạm ngoại ngữ Hà Nội. Anh Hoàng và chị So Hee dự định đăng ký kết hôn tại UBND huyện Từ Liêm.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định dấu hiệu pháp lý của quan hệ hôn nhân có yếu tố nước ngoài?
2. Anh Hoàng kết hôn với chị So Hee sẽ làm phát sinh quan hệ pháp luật nào? Nêu các yếu tố của quan hệ pháp luật đó?
3. Anh Hoàng kết hôn với chị So Hee là hình thức thực hiện pháp luật nào?
4. Xác định năng lực pháp luật và năng lực hành vi của anh Hoàng và chị So Hee dựa vào pháp luật nước nào?
5. Anh Hoàng và chị So Hee thực hiện đăng ký kết hôn tại UBND huyện Từ Liêm đúng hay không? Giải thích?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống

1. Bộ Luật dân sự năm 2005
2. Luật hôn nhân và gia đình

*

*

*

HỢP ĐỒNG ỦY QUYỀN LẠI

ThS. Đỗ Ngọc Thanh

Ông Nguyễn Văn A đang sinh sống tại nước ngoài, có nhu cầu mua nhà tại Việt Nam để về nước định cư, đã uỷ quyền cho chị gái ở Việt Nam là bà Nguyễn Thị B để giao kết hợp đồng mua nhà.

Sau một thời gian tìm kiếm, bà B đã quyết định mua ngôi nhà tại số 123 phố X của ông Lê Văn C. Song, tới ngày ký hợp đồng, bà B bị ốm và đã uỷ quyền bằng lời nói cho chồng mình là Vũ Văn H đi giao kết hợp đồng mua nhà nói trên.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Các quan hệ pháp luật phát sinh theo tình huống trên?
2. Hợp đồng uỷ quyền lại giữa bà B và ông H có hiệu lực pháp lý không? Tại sao?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật dân sự 2005 (điều 583).

*

*

*

VĂN BẢN PHÁP LUẬT NÀO ĐƯỢC ÁP DỤNG?

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Công ty cổ phần A và B cùng công ty trách nhiệm hữu hạn C và D họp bàn về kế hoạch cùng nhau góp vốn để thành lập Công ty cổ phần kinh doanh tiền tệ - dưới hình thức ngân hàng thương mại. Trong cuộc họp vấn đề đưa ra cần được giải quyết như sau:

Số tổ chức, cá nhân đăng ký mua cổ phần khi thành lập ngân hàng thương mại cổ phần là 80. Các điều kiện khác để thành lập tổ chức tín dụng cổ phần đã thoả mãn.

Do vậy, loại ý kiến thứ nhất cho rằng: theo Luật doanh nghiệp năm 2005 thì công ty này được thành lập (Luật doanh nghiệp năm 2005 quy định: công ty cổ phần phải có tối thiểu 3 cổ đông và không hạn chế số lượng tối đa).

Loại ý kiến thứ hai cho rằng: theo Luật các tổ chức tín dụng năm 2010 thì công ty này không thể

thành lập (Luật các tổ chức tín dụng năm 2010 quy định: Tổ chức tín dụng cổ phần phải có tối thiểu 100 cổ đông và không hạn chế số lượng tối đa).

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Các doanh nghiệp A, B, C, D có quyền cùng nhau thoả thuận để thành lập tổ chức tín dụng cổ phần không?

2. Loại ý kiến nào trong tình huống trên là đúng? Giải thích tại sao?

3. Các văn bản quy phạm pháp luật chủ yếu nào được áp dụng khi thành lập tổ chức tín dụng cổ phần trên?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật doanh nghiệp năm 2005;

2. Luật các tổ chức tín dụng năm 2010;

3. Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008.

*

*

*

VĂN BẢN NÀO?

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Trần Mai Phương Lan và Trần Mai Anh Phương đều tốt nghiệp Học viện Tài chính với bằng giỏi. Sau khi thi tuyển vào Ngân hàng nhà nước, Trần Mai Phương Lan đã nhận được *quyết định tuyển dụng* theo quy định trong *Luật cán bộ, công chức*. Trần Mai Anh Phương thi và trúng tuyển vào Học viện ngân hàng và đã ký *hợp đồng tuyển dụng* có thời hạn theo quy định trong *Luật viên chức*. Phương Lan và Anh Phương mời các bạn đi liên hoan. Trên đường đi, Phương Lan bị công an giao thông ra *quyết định xử phạt vi phạm hành chính* (phạt tiền), do vượt đèn đỏ khi tham gia giao thông, theo quy định trong *Pháp lệnh xử phạt vi phạm hành chính*.

Trong buổi liên hoan, nhóm bạn của Phương Lan và Anh Phương tranh luận về các loại văn bản trên.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Trong các văn bản trên (Quyết định tuyển dụng; Luật cán bộ, công chức; Hợp đồng tuyển dụng; Luật viên chức, Quyết định xử phạt vi phạm hành chính; Pháp lệnh xử phạt vi phạm hành chính) văn bản nào là văn bản quy phạm pháp luật?

2. Trong các văn bản trên (Quyết định tuyển dụng; Luật cán bộ, công chức; Hợp đồng tuyển dụng; Luật viên chức, Quyết định xử phạt vi phạm hành chính; Pháp lệnh xử phạt vi phạm hành chính) văn bản nào không phải là văn bản quy phạm pháp luật và văn bản đó thuộc loại văn bản nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật

*

*

*

DO NGÀNH LUẬT NÀO ĐIỀU CHỈNH

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Nguyễn G là trưởng phòng thuộc một vụ của Bộ A. Hàng ngày Nguyễn G tham gia vào rất nhiều mối quan hệ xã hội được pháp luật điều chỉnh, nhưng Nguyễn G băn khoăn mỗi khi tham gia vào các quan hệ

xã hội cụ thể, bởi không hiểu quan hệ xã hội đó được điều chỉnh bằng ngành luật nào trong hệ thống pháp luật để tìm hiểu và thực hiện. Những quan hệ xã hội mà Nguyễn G thường tham gia bao gồm:

- Báo cáo công tác của phòng với Vụ trưởng;
- Phân công công việc tới các viên chức trong phòng để thực hiện nhiệm vụ của phòng do Nguyễn G quản lý;
- Quyết định khiển trách đối với công chức trong phòng do công chức này vi phạm kỷ luật của cơ quan;
- Ký hợp đồng mua một căn hộ để ở;
- Ký hợp đồng mua xe máy để đi làm;
- Nộp tiền thuế thu nhập cá nhân vào ngân sách nhà nước (thu nhập từ việc tham gia dự án theo hợp đồng);
- Nộp tiền phạt vào ngân sách nhà nước do vi phạm pháp luật giao thông (theo quyết định xử phạt vi phạm hành chính);
- Trả tiền chữa xe cho chị P do va chạm và làm hỏng xe của chị P;
- Nhắc nhở công chức trong phòng do không hoàn thành nhiệm vụ được giao đúng hạn;
- Cùng bạn gái đi xem phim tại rạp.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Những quan hệ nào trên đây do pháp luật hành chính điều chỉnh?
2. Những quan hệ nào trên đây do pháp luật dân sự điều chỉnh?
3. Những quan hệ nào trên đây do pháp luật tài chính điều chỉnh?
4. Những quan hệ nào trên đây không do pháp luật điều chỉnh?

*

*

*

ĐỐI TƯỢNG ĐIỀU CHỈNH CỦA NGÀNH LUẬT

TS. Hoàng Thị Giang

ThS. Tô Mai Thanh

Chị Hoa và anh Huynh là hàng xóm, cư trú tại phường Liễu Giai, quận Ba Đình, thành phố Hà Nội.

Năm 2004, anh Huynh và chị Hoa có thoả thuận: chị Hoa chuyển quyền sử dụng mảnh đất 80m² mà chị đang cư trú cho anh Huynh và chị sang định cư cùng gia đình tại Mỹ. Anh chị đã làm thủ tục chuyển quyền sử dụng đất theo quy định của pháp luật và anh Huynh đã được uỷ ban nhân dân quận Ba Đình ra quyết định cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đối với mảnh đất nói trên. Năm 2010, anh Huynh và chị Hoa kết hôn và làm thủ tục đăng ký kết hôn tại Sở Tư pháp thành phố Hà Nội.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định các quan hệ pháp luật phát sinh trong tình huống trên?
2. Các quan hệ pháp luật phát sinh trong tình huống trên thuộc đối tượng điều chỉnh của những ngành luật nào?
3. Sở Tư pháp là loại cơ quan nhà nước nào?

*

*

*

DOANH NGHIỆP THAM GIA QUAN HỆ PHÁP LUẬT

ThS. Phạm Thị Hồng Nhung

Hưng và Bình cùng góp vốn thành lập Công ty trách nhiệm hữu hạn Hưng Bình, kinh doanh vận tải đường bộ. Ngày 01/08/2010 công ty được Sở Kế hoạch Đầu tư thành phố Hà Nội cấp giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp và công ty chính thức đi vào hoạt động. Trụ sở công ty đặt tại Quận Cầu Giấy - Hà Nội. Vốn điều lệ đăng ký là 10.000.000.000 đồng, trong đó: Hưng góp 7.000.000.000 đồng tương đương 70%, Bình góp 3.000.000.000 đồng tương đương 30 %. Trong năm 2010 Công ty thực hiện các hoạt động sau:

- Ký hợp đồng số 01/2010/HĐ-KD với công ty kinh doanh địa ốc An Khang, thuê căn nhà số 39000 đường Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà Nội làm văn phòng giao dịch. Giá thuê 20.000.000 đồng/tháng, đã thanh toán 100.000.000 đồng (tiền thuê nhà đến 31/12/2010).

- Mua 10 ô tô tải loại 15 tấn của Công ty Ô tô Trường Hải, trị giá lô hàng 6.800.000.000 đồng.

- Công ty làm thủ tục đăng ký quyền sở hữu 10 xe ô tô nói trên tại cơ quan Công an quận Cầu Giấy và phải nộp phí trước bạ 1.020.000.000 đồng thông qua chi cục Thuế Cầu Giấy.

- Công ty ký hợp đồng lao động thuê 10 lái xe, lương tháng 7.000.000 đồng/1 lái xe.

- Tháng 10/2010, công ty phải nộp phạt 35.000.000 đồng qua Kho bạc nhà nước Huyện Từ Liêm do 2 xe vận tải của công ty vi phạm giao thông, bị cảnh sát giao thông ra quyết định xử phạt.

- Ngày 25/11/2010, công ty phải trả 50.000.000 đồng tiền phạt do vi phạm hợp đồng với khách hàng là công ty Y.

- Ngày 31/12/2010 công ty nộp 60.000.000 tiền thuế thu nhập doanh nghiệp qua Kho bạc nhà nước Quận Cầu Giấy.

- Lợi nhuận ròng của công ty năm 2010 là 100.000.000 đồng được chia cho Hưng và Bình theo tỷ lệ vốn góp.

Các thành viên luôn nhất trí với nhau trong việc tổ chức quản lý, điều hành hoạt động kinh doanh, công ty tiếp tục hoạt động tốt và có xu hướng ngày càng phát triển.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định những quan hệ tài sản nào thuộc đối tượng điều chỉnh của Luật dân sự và giải thích tại sao?

2. Xác định những quan hệ tài sản nào không thuộc đối tượng điều chỉnh của Luật dân sự và giải thích tại sao?

3. Xác định những quan hệ xã hội nào thuộc đối tượng điều chỉnh của Luật hành chính và giải thích?

*

*

*

HÌNH THỨC PHÁP LUẬT

TS. Hoàng Thị Giang

ThS. Tô Mai Thanh

Chị Vũ Thu Anh sinh năm 1986 kết hôn với anh Bùi Việt Hùng sinh năm 1984. Năm 2010, anh chị được gia đình chuyển quyền sử dụng mảnh đất 55m² tại quận Ba Đình, Hà Nội. Sau khi được tư vấn, anh chị đã đến uỷ ban nhân dân quận Ba Đình làm thủ tục chuyển quyền sử dụng đất theo đúng quy định của pháp luật. Năm 2011, do phát sinh nhiều mâu thuẫn trong hôn nhân, anh chị quyết định ly hôn và thống nhất thoả thuận về phân chia tài sản và nuôi con chung.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hình thức pháp luật nào được áp dụng để điều chỉnh quan hệ pháp luật hôn nhân giữa anh Hùng và chị Anh?

2. Ủy ban nhân dân khi ra quyết định cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho anh Hùng và chị Anh có quyền ban hành loại văn bản quy phạm pháp luật nào?

3. Việc ly hôn của anh Hùng và chị Anh do cơ quan nhà nước nào có thẩm quyền giải quyết?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008

*

*

*

XÁC ĐỊNH CƠ SỞ PHÁP LÝ BAN HÀNH VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Ngày 15 tháng 4 năm 2010, Thủ tướng Chính phủ ký ban hành Nghị định số 43/2010/NĐ-CP về đăng

ký doanh nghiệp, quy định chi tiết về hồ sơ, trình tự, thủ tục đăng ký doanh nghiệp, đăng ký hộ kinh doanh, quy định về cơ quan đăng lý kinh doanh và quản lý nhà nước về đăng ký doanh nghiệp.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Nghị định trên do chủ thể nào có quyền ban hành?
2. Tìm cơ sở pháp lý và căn cứ cho việc Thủ tướng Chính phủ ký ban hành Nghị định trên.
3. Xác định hiệu lực pháp lý của Nghị định trên.

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật tổ chức Chính phủ năm 2001: Điều 9
2. Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008: Điều 2, từ Điều 78 đến Điều 83.

*

*

*

VI PHẠM PHÁP LUẬT NÀO?

TS. Hoàng Thị Giang

K 28 tuổi, không mắc các bệnh về tâm thần. Do mâu thuẫn với nhà anh B là hàng xóm nên anh K đã lén đổ 3 chai thuốc trừ sâu vào bể nước nhà anh B, nhằm đầu độc cả gia đình anh B. Kết quả là cả gia đình anh B bị ngộ độc phải cấp cứu tại bệnh viện.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định loại vi phạm pháp luật của K?
2. Xác định lỗi của K?
3. Hành vi của K phải gánh chịu những loại trách nhiệm pháp lý nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ Luật dân sự năm 2005
2. Bộ luật hình sự năm 1999 (sửa đổi, bổ sung một số điều năm 2008)

*

*

*

BÁC SĨ KÊ NHẦM ĐƠN THUỐC

TS. Hoàng Thị Giang

Tại Bệnh viện Đa khoa X, Bác sĩ Thành sau khi khám bệnh cho chị Loan, vì quá chủ quan và tự tin về chuyên môn nên đã kê đơn thuốc nhầm nhưng không hề hay biết. Sau khi uống thuốc nói trên, chị Loan đã tử vong. Gia đình chị Loan yêu cầu cơ quan có thẩm quyền làm rõ nguyên nhân chị Loan chết và biên bản kết luận cái chết được xác định từ nguyên nhân uống nhầm thuốc.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Trong tình huống trên có loại vi phạm pháp luật nào?
2. Phân tích mặt chủ quan của vi phạm pháp luật trên?

*

*

*

ĐỘ TUỔI TRONG VI PHẠM HÌNH SỰ

TS. Hoàng Thị Giang

Nguyễn Văn X sinh năm 1977, không mắc các bệnh về tâm thần, vay của anh Lê Văn Y 800.000.000 đồng để kinh doanh. Khi hết thời hạn vay, do kinh doanh thua lỗ X đã thuê Z giết Y để trốn nợ.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Phân tích cấu thành của vi phạm pháp luật trên.
2. Lỗi của X là loại lỗi gì? Hãy giải thích.

3. Giả sử Z mới 15 tuổi 10 tháng, không mắc các bệnh về tâm thần. Z có phải chịu trách nhiệm hình sự về hành vi giết người không? Giải thích.

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật Hình sự năm 1999 (sửa đổi, bổ sung một số điều năm 2008)

*

*

*

MUA XE KHÔNG TRẢ ĐỦ TIỀN

TS. Hoàng Thị Giang

Tháng 3 năm 2010, Ông Hoàng giao kết hợp đồng bán cho anh Hùng chiếc xe ô tô giá 700.000.000 đồng. Trong hợp đồng các bên thoả thuận giao tiền 2 lần: lần 1 là 400.000.000 đồng vào ngày 8 tháng 3 năm 2010; lần 2 là 300.000.000 đồng vào ngày 15 tháng 3 năm 2010. Sau khi đã nhận xe, do thua lỗ trong kinh doanh nên anh Hùng đã không giao tiền còn lại là 300.000.000 đồng cho ông Hoàng nên ông Hoàng đã khởi kiện anh Hùng tại Toà án.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Toà án có thụ lý đơn khởi kiện của ông Hoàng không?

2. Hành vi không thực hiện nghĩa vụ trả tiền đúng hạn của anh Hùng là loại vi phạm pháp luật nào?

3. Loại trách nhiệm pháp lý mà anh Hùng có thể phải gánh chịu?

4. Ông Hoàng có quyền yêu cầu anh Hùng chịu phạt vi phạm hợp đồng do hành vi chậm trả tiền không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật Dân sự

2. Bộ luật tố tụng dân sự

*

*

*

BỎ VIỆC ĐI CHƠI, GÂY TAI NẠN

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Anh Vương Xa là công chức trong một cơ quan nhà nước, đang trong giờ làm việc thì có bạn mời đi uống cà phê, anh đã bỏ công việc dở dang và ra khỏi cơ quan bằng xe gắn máy. Do vội nên anh Xa đi quá tốc độ quy định, không làm chủ tốc độ, đã đâm vào xe máy của chị Lang Bang đang đi phía trước làm xe của chị Lang Bang bị vỡ đèn, vỡ vỏ xe phía sau.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định những loại vi phạm pháp luật của anh Vương Xa?
2. Xác định lỗi của anh Xa?
3. Xác định các hình thức trách nhiệm pháp lý mà anh Xa phải gánh chịu?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật công chức;
2. Luật giao thông đường bộ;
3. Pháp lệnh xử phạt vi phạm hành chính

*

*

*

BỎ HỌC ĐI CHƠI VỚI BẠN

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Ngọc Ngà là sinh viên của Học viện Tài chính, đang trong giờ học trên lớp, Ngà đã tự động bỏ ra ngoài

gặp bạn. Sau đó Ngà đã được bạn của mình là Long Lanh trở đi chơi trên xe gắn máy. Trên đường đi, Lanh đã vượt qua ngã tư khi đang có đèn đỏ và đâm vào xe máy của chị B đang đi phía trước làm xe của chị B bị vỡ đèn, vỡ vỏ xe phía sau.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định những loại vi phạm của Ngọc Ngà và Long Lanh?
2. Xác định lỗi của Long Lanh trong tình huống trên?
3. Xác định các hình thức trách nhiệm pháp lý mà chủ thể vi phạm pháp luật phải gánh chịu?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật giao thông đường bộ;
2. Pháp lệnh xử phạt vi phạm hành chính

*

*

*

TRÁCH NHIỆM DÂN SỰ THUỘC VỀ AI

ThS. Tô Mai Thanh

Công ty trách nhiệm A do Bùi Văn Q là giám đốc. Nguyễn Văn K là cán bộ vật tư của công ty trách nhiệm hữu hạn (TNHH) A đứng ra mua hàng của Công ty cổ phần B, trị giá 96.000.000 đồng. Số hàng theo hợp đồng mua bán đã được nhập vào kho của công ty TNHH A, và K đã nhận tiền của công ty để trả cho công ty cổ phần B, nhưng K không đem trả mà đem ra chơi cá độ bóng đá. Quá thời hạn trả tiền theo hợp đồng nhưng công ty cổ phần B không nhận được tiền thanh toán nên yêu cầu công ty TNHH A thanh toán thì được trả lời: K là đại diện công ty đã mang tiền trả theo hợp đồng. Do vậy, công ty TNHH A không chịu trách nhiệm phải thực hiện nghĩa vụ trả tiền mà đây là trách nhiệm của cá nhân K (số hàng nhập kho công ty TNHH A đã sử dụng sản xuất hết).

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định các chủ thể tham gia quan hệ pháp luật mua bán hàng hoá trong tình huống trên?
2. Trách nhiệm dân sự phát sinh trong tình huống trên được áp dụng đối với chủ thể nào?

3. Hành vi của Nguyễn Văn K thuộc loại vi phạm pháp luật nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật dân sự năm 2005

*

*

*

HỢP ĐỒNG CHUYỂN QUYỀN SỬ DỤNG ĐẤT CÓ VẤN ĐỀ

ThS. Tô Mai Thanh

Ông Anh có ngôi nhà trên diện tích đất 250m² tại đường X thành phố H. Ngày 10/8/2005 ông Anh thoả thuận chuyển quyền sử dụng đất cho bà Hiền giá 110 lượng vàng (tương đương 530.000.000 đồng), hai bên lập hợp đồng viết và thoả thuận giao nhận tiền làm 2 lần. Lần giao tiền thứ nhất là ngày 16/8/2005 là 90 lượng vàng, sau khi hoàn tất thủ tục tại cơ quan công chứng sẽ giao 20 lượng vàng còn lại. Trong hợp đồng cũng thoả

thuận: bà Hiền có nghĩa vụ làm thủ tục đăng ký quyền sử dụng đất và thực hiện các nghĩa vụ tài chính. Ngày 20/10/2005, bà Hiền đến nói để giảm thuế và lệ phí trước bạ, nên thoả thuận với ông Anh lập hợp đồng mua ngôi nhà ở trên với giá 200 triệu đồng và đến cơ quan công chứng làm thủ tục công chứng. Sau khi chứng nhận xong, bà Hiền đang làm thủ tục đăng ký quyền sử dụng đất thì ông Anh yêu cầu bà Hiền giao tiếp 20 lượng vàng theo thoả thuận, bà Hiền không đồng ý vì trong hợp đồng chỉ thoả thuận 200 triệu đồng nên bà đã giao đủ số tiền trên.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hợp đồng chuyển quyền sử dụng đất được lập giữa ông Anh và bà Hiền lần thứ 2 có hiệu lực pháp lý không?
2. Cơ quan nhà nước có thẩm quyền giải quyết tranh chấp giữa ông Anh và bà Hiền?
3. Tình huống trên phát sinh những loại vi phạm pháp luật nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật dân sự năm 2005
2. Bộ luật hình sự năm 1999
3. Luật đất đai năm 2003

*

*

*

HỢP ĐỒNG CÓ BẢO LÃNH

ThS. Tô Mai Thanh

Ngân hàng thương mại cổ phần A ký hợp đồng bảo lãnh cho Công ty trách nhiệm hữu hạn (TNHH) B giao kết hợp đồng mua bán hàng hoá với Công ty TNHH C (Quốc tịch Trung Quốc). Trong hợp đồng được giao kết giữa Công ty TNHH B và Công ty TNHH C, công ty TNHH B có nghĩa vụ phải chuyển giao cho Công ty TNHH C 430.000 đôla Mỹ. Khi công ty C đã thực hiện đúng nghĩa vụ theo hợp đồng và yêu cầu công ty B thanh toán thì công ty B không có khả năng thanh toán.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Quan hệ pháp luật hợp đồng bảo lãnh trong tình huống trên phát sinh giữa các chủ thể nào?
2. Nguồn luật nào được áp dụng để điều chỉnh quan hệ hợp đồng bảo lãnh trên?
3. Nghĩa vụ thanh toán tiền cho Công ty TNHH C trong tình huống trên thuộc chủ thể nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật Dân sự năm 2005

*

*

*

LOẠI TRÁCH NHIỆM PHÁP LÝ NÀO?

ThS. Tô Mai Thanh

Minh là người quen với chị Hoa, qua nhiều lần đến chơi thấy chồng chị Hoa thường vắng nhà do tính chất công việc, đồng thời thấy chị Hoa có hộp trang điểm nhiều đồ trang sức có giá trị. Ngày 5/5/2005 vào lúc nửa đêm, Minh rủ Bình vào nhà chị Hoa trộm cắp tài sản. Minh đứng ngoài canh gác và tiếp nhận tài sản, còn Bình trèo tường vào nhà thực hiện việc trộm cắp (theo sơ đồ A chỉ dẫn). Khi đang trộm cắp tài sản thì bị chị Hoa phát hiện, hai bên giằng co hộp trang sức của chị Hoa, vì có sức khoẻ Bình đẩy chị Hoa ngã để lấy hộp trang sức và bỏ chạy. Khi đang trèo tường để ra ngoài thì chị Hoa hô hoán to. Do thấy nhiều người chạy ra Bình đã vội rút

hộp trang sức và bị bắt. Còn Minh khi biết bị lộ đã bỏ chạy. Hành vi của Bình khi đẩy chị Hoa gây thiệt hại sức khoẻ cho chị phải điều trị hết 2.800.000 đồng. Tài sản trong hộp trang sức bị mất (không tìm được) trị giá 105.000.000 đồng.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định loại trách nhiệm pháp lý mà Bình phải gánh chịu?

2. Minh có phải chịu trách nhiệm pháp lý không? Nếu có thì phải chịu trách nhiệm pháp lý nào?

3. Trách nhiệm bồi thường thiệt hại về sức khoẻ cho chị Hoa do Bình hay cả Bình và Minh cùng gánh chịu?

4. Trong trường hợp tìm được số trang sức bị mất, Minh có thể thoả thuận với chị Hoa làm đơn đề nghị miễn truy cứu trách nhiệm không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật Dân sự năm 2005

2. Bộ luật Hình sự năm 1999

*

*

*

SỬ DỤNG PHƯƠNG TIỆN CỦA NGƯỜI KHÁC GÂY TAI NẠN

ThS. Tô Mai Thanh

Gia đình anh A đi nghỉ mát 10 ngày nên nhờ cháu ruột là Q - đang là sinh viên trường N đến ở và trông nhà. Anh A để lại toàn bộ đồ đạc, phương tiện cho cháu quản lý. Hôm sau, Q rủ hai người bạn cùng lớp là B và C đến chơi. Thấy xe motor Harley 1.400cc của chú Q còn cấm chìa khoá, B hiếu kỳ rủ Q và C thử dắt ra đi một vòng. B cầm lái, chở C phóng ra đường. Do chưa đi xe phân khối lớn bao giờ, B không làm chủ được tay lái và đâm một người lao công đang dọn vệ sinh làm chị chết.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. B có phải chịu trách nhiệm pháp lý không?
2. Trách nhiệm bồi thường thiệt hại cho gia đình chị lao công thuộc về B hay Q hay anh A?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật Dân sự năm 2005
2. Bộ luật Hình sự năm 1999

*

*

*

XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH ĐỐI VỚI CÔNG TY CỔ PHẦN VINCOM

ThS. Hoàng Thu Hằng

Ngày 26/7/2011, Chủ tịch uỷ ban Chứng khoán Nhà nước (UBCKNN) ban hành Quyết định số 548/QĐ-UBCK về việc xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực chứng khoán và thị trường chứng khoán đối với bà Đặng Thu Hoài (Địa chỉ: Số 15B, ngách 24 Ngõ 175 Xuân Thuỷ, Cầu Giấy, Hà Nội), cụ thể như sau:

Trong khoảng thời gian từ ngày 01/11/2010 đến ngày 25/2/2011, bà Đặng Thu Hoài đã sử dụng 02 tài khoản giao dịch (01 tài khoản chính chủ và 01 tài khoản

nhận uỷ quyền toàn bộ từ chồng là ông Lê Tiến Dũng) để liên tục mua, bán cổ phiếu của CtyCP Vincom (mã chứng khoán VIC) với tần suất và khối lượng lớn, chiếm tỷ trọng cao nhằm mục đích tạo cung cầu giả tạo để thao túng giá chứng khoán VIC, vi phạm quy định tại Khoản 4 Điều 9 Luật Chứng khoán¹.

Yêu cầu giải quyết các tình huống:

1. Ủy ban Chứng khoán Nhà nước ra quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối với công ty cổ phần Vincom (đại diện hợp pháp là bà Đặng Thu Hoài) là hình thức thực hiện pháp luật nào?

2. Bà Đặng Thu Hoài thực hiện Quyết định số 548/QĐ-UBCK về việc xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực chứng khoán và thị trường chứng khoán thuộc hình thức thực hiện pháp luật nào?

3. Hành vi của bà Đặng Thu Hoài trong việc “liên tục mua, bán cổ phiếu của CtyCP Vincom (mã chứng khoán VIC) với tần suất và khối lượng lớn, chiếm tỷ trọng cao nhằm mục đích tạo cung cầu giả tạo để thao túng giá chứng khoán VIC” thuộc loại vi phạm pháp luật nào?

¹ www.congdan.com, ngày 26/07/2011

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật Chứng khoán.

2. Nghị định 85/2010/NĐ-CP ngày 02/8/2010 của Chính phủ về xử phạt hành chính trong lĩnh vực chứng khoán và thị trường chứng khoán.

*

*

*

XỬ LÝ RÁC THẢI CỦA CÔNG TY TÂN PHÁT TÀI

ThS. Hoàng Thu Hằng

Doanh nghiệp Tân Phát Tài được thành lập từ cuối năm 1999, có trụ sở ở lô E8, khu Gia Viên, phường Tân Hiệp (TP. Biên Hoà). Lúc đầu đi vào hoạt động, Tân Phát Tài chủ yếu thu mua, tái chế phế liệu. Đến ngày 12-9-2007, doanh nghiệp này được Tổng cục Môi trường (Bộ TN-MT) cấp giấy phép hành nghề vận chuyển, xử lý, tiêu huỷ chất thải nguy hại. Từ quy mô một doanh nghiệp tư nhân, Tân Phát Tài đã chuyển thành Công ty TNHH với 3 chi nhánh: Cơ sở thu mua phế liệu tại trụ sở chính phường Tân Hiệp (TP. Biên

Hoà); Trung tâm phát triển và tái chế phế liệu và Nhà máy tiêu huỷ phế liệu giày da ở ấp Ông Hoàng, xã Thiện Tân (huyện Vĩnh Cửu).

Theo giấy phép được Tổng cục Môi trường cấp tháng 9-2007, Công ty Tân Phát Tài có 1 lò đốt công suất 12 tấn/ngày đêm, 1 lò tái sinh nhốt thải công suất 400 lít/ngày và 2 kho lưu giữ chất thải nguy hại (CTNH). Giấy phép này có giá trị đến ngày 12-9-2010, sau đó công ty tiếp tục được Tổng cục Môi trường gia hạn đến hết tháng 8-2013.

Với giấy phép gia hạn, công ty mở rộng quy mô hoạt động thêm hệ thống tái sinh dung môi phế thải công suất 600 lít/ngày, xử lý bóng đèn thải với công suất gần 5 tấn/ngày đêm. Chỉ tính trong 2 năm rưỡi (từ đầu năm 2009 đến tháng 6-2011), Công ty Tân Phát Tài đã thu gom gần 17 ngàn tấn CTNH. Số CTNH này quá lớn so với sức chứa của các cơ sở hiện có nên công ty đã phải thuê thêm 3 kho để chứa.

Trong quá trình hoạt động, Công ty Tân Phát Tài nhiều lần vi phạm các quy định về bảo vệ môi trường và bị xử phạt.

Cụ thể:

- Ngày 12-6-2008, Thanh tra Sở TN-MT xử phạt Tân Phát Tài 5 triệu đồng với hành vi quản lý, vận chuyển và xử lý CTNH không đúng quy định.

- Tháng 10-2008, Công an tỉnh lại phát hiện Tân Phát Tài đổ CTNH ở ấp 7, xã An Phước (huyện Long Thành). Với tình tiết tăng nặng và tái phạm, Thanh tra Sở TN-MT xử phạt Tân Phát Tài 10 triệu đồng.

- Tháng 6-2009, Công ty Tân Phát Tài bị cảnh sát môi trường Đồng Nai phát hiện thuê đất của bà Nguyễn Thị Giang ở ấp Tân Cang, xã Phước Tân, huyện Long Thành để làm nơi đổ rác, lần này công ty tiếp tục bị phạt 10 triệu đồng.

- Ngày 7-7-2009, cảnh sát môi trường tỉnh lại phát hiện xe bồn của Công ty Tân Phát Tài đổ CTNH vào khu rừng tràm tại ấp 1, xã Thạnh Phú (huyện Vĩnh Cửu). Hành vi trên của Công ty Tân Phát Tài bị UBND tỉnh ra quyết định xử phạt hành chính...²

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Vi phạm pháp luật của doanh nghiệp Tân Phát Tài thuộc loại nào?

2. Trình bày yếu tố cấu thành vi phạm pháp luật của doanh nghiệp Tân Phát Tài.

3. Loại trách nhiệm pháp lý nào được áp dụng đối với vi phạm pháp luật nói trên của doanh nghiệp Tân Phát Tài?

² www.Baomoi.com Cập nhật lúc 22:23, Chủ Nhật, 17/07/2011 (GMT+7)

4. Cơ quan Nhà nước nào có thẩm quyền áp dụng loại trách nhiệm pháp lý đối với doanh nghiệp Tân Phát Tài?

5. Trình bày các hình thức trách nhiệm mà doanh nghiệp Tân Phát Tài phải gánh chịu?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật bảo vệ môi trường

2. Luật tài nguyên môi trường

3. Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính và văn bản qui phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

*

*

*

XÁC ĐỊNH NĂNG LỰC HÀNH VI VÀ HẬU QUẢ HÀNH VI CỦA NGƯỜI LÁI XE

ThS. Hoàng Thu Hằng

Vào thời điểm 16 giờ 20 phút chiều ngày 7/10/2011, xe ô tô loại 4 chỗ ngồi biển số 52P- 8312, lưu

thông trên đường Lý Thái Tổ (hướng từ ngã tư Nguyễn Tri Phương - Lý Thái Tổ về Ngã Bảy). Khi gần đến ngã tư Lý Thái Tổ - Sư Vạn Hạnh, tài xế ô tô do phóng với tốc độ cao đã đụng vào 2 xe ô tô khác. Sau đó, chiếc ô tô này tiếp tục đụng liên tiếp 13 xe gần máy, làm 1 người chết, hơn 10 người bị thương. Do cú tông quá mạnh làm chiếc xe tay ga 51F1- 0183 và một xe hiệu Attila khác nổ và cháy rụi hoàn toàn. Nhiều người đi đường hốt hoảng vứt xe bỏ chạy, gây nên một cảnh hỗn loạn.

Sau khi gây ra tai nạn kinh hoàng, tài xế xe ô tô 52P- 8312 tiếp tục chạy về hướng Ngã Bảy, nhưng bị người dân truy đuổi và chặn bắt được³.

Yêu cầu giải quyết các tình huống:

1. Giả sử người tài xế điều khiển xe ô tô loại 4 chỗ ngồi biển số 52P- 8312 trong tình trạng say rượu. Vậy, người tài xế có đủ năng lực hành vi không? Người tài xế phải chịu trách nhiệm pháp lý hay được miễn trách nhiệm pháp lý? Giải thích.

2. Giả sử người tài xế phải chịu trách nhiệm pháp lý, những loại trách nhiệm pháp lý và những hình thức trách nhiệm pháp lý nào sẽ được áp dụng? Tại sao?

³ www.baomoi.com, Cập nhật lúc 19:00, Thứ Sáu, 07/10/2011 17:57:

3. Từ giả định trên, chủ thể nào có thẩm quyền áp dụng các hình thức trách nhiệm pháp lý đối với người tài xế trên?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính và văn bản qui phạm hướng dẫn thi hành.

2. Bộ luật hình sự và văn bản qui phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

3. Bộ luật dân sự và văn bản qui phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

4. Luật giao thông đường bộ.

*

*

*

ĐI XE MÁY KHÔNG ĐỘI MŨ BẢO HIỂM

ThS. Đỗ Ngọc Thanh

Anh Nguyễn Văn A, 21 tuổi, không mắc bệnh tâm thần, tham gia giao thông không đội mũ bảo hiểm

và bị cảnh sát giao thông xử phạt. Anh A không đồng ý và có hành vi nhục mạ, gây gổ, gây thương tích cho đồng chí cảnh sát B, làm tổn hại 10% sức khỏe của người này.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hành vi của A phải chịu những hình thức trách nhiệm pháp lý nào?
2. Cảnh sát giao thông B lập biên bản vi phạm và ra Quyết định xử phạt A là hình thức thực hiện pháp luật nào?
3. Việc A nộp phạt vào kho bạc nhà nước là hình thức thực hiện pháp luật nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu giải quyết tình huống:

1. Pháp lệnh xử phạt vi phạm hành chính.
2. Bộ luật dân sự (điều 604, 606).
3. Bộ luật hình sự 1999.

*

*

*

THAM VÀNG

ThS. Đoàn Thị Hải Yến

Anh Nguyễn Nam 35 tuổi công tác tại sở Kế hoạch đầu tư tỉnh Lào Cai có ý muốn phấn đấu lên chức trưởng phòng nhưng đã không đạt được mong muốn, do trình độ chuyên môn còn hạn chế. Anh Nam rất chán nản và tỏ ra bất mãn, luôn đi làm không đúng giờ, hôm thì đến rất muộn, hôm về rất sớm, có đợt tự ý nghỉ việc nhiều ngày liên tục. Mọi người trong phòng rất không hài lòng với thái độ làm việc này của Nam đã có ý kiến lên cấp trên.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hành vi của Nam có phải là vi phạm pháp luật không? Nếu có đó là loại vi phạm nào?

2. Hình thức trách nhiệm nào sẽ được áp dụng đối với Nam và ai sẽ là người ra quyết định áp dụng trách nhiệm đó?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống

Nghị định số 34/2011/NĐ-CP ngày 17/5/2011 của Chính phủ về xử lý kỷ luật công chức.

*

*

*

VI PHẠM LUẬT AN TOÀN GIAO THÔNG

ThS. Đoàn Thị Hải Yến

Em Nguyễn Thị Hoà 15 tuổi đang là học sinh trung học phổ thông, trong khi cha, mẹ không có nhà, Hoà lấy xe máy của mẹ để đưa chị của mình là Nguyễn Thị Hương 17 tuổi đến trường, cả hai chị em đều không đội mũ bảo hiểm. Trên đường đi, Hoà đã bị chiến sĩ cảnh sát giao thông tuýt còi yêu cầu dừng lại để kiểm tra.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Trong trường hợp này hành vi của Hoà và Hương có vi phạm pháp luật không? Giải thích.

2. Đây là loại vi phạm pháp luật nào?

3. Hoà và Hương có bị áp dụng trách nhiệm pháp lý không? Nếu có chỉ rõ bị áp dụng hình thức trách nhiệm pháp lý nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính và các văn bản hướng dẫn thi hành

*

*

*

HOÁ ĐƠN

ThS. Đoàn Thị Hải Yến

Doanh nghiệp tư nhân Hoàng Phương do anh Phương làm chủ, chuyên kinh doanh mặt hàng điện tử. Trong quá trình kinh doanh khi bán hàng cho khách, mặc dù anh phương có lập hoá đơn bán hàng nhưng không giao hoá đơn bán hàng cho khách hàng.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hành vi của anh Phương có vi phạm pháp luật không? Giải thích.
2. Đây là loại vi phạm pháp luật nào? Chỉ ra các yếu tố cấu thành vi phạm pháp luật đó?

3. Anh Phương sẽ bị áp dụng hình thức trách nhiệm pháp lý nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Nghị định số 39/2011/NĐ-CP ngày 26/5/2011 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 185/2004/NĐ-CP ngày 04/11/2004 về xử phạt vi phạm hành chính (VPHC) trong lĩnh vực kế toán

*

*

*

QUẢNG CÁO SO SÁNH

ThS. Đoàn Thị Hải Yến

Nội dung quảng cáo của Công ty cổ phần cao su Sài Gòn Kyndan đăng trên các báo Sài Gòn giải phóng, Phụ nữ, Tuổi trẻ, Người lao động, Sài Gòn tiếp thị trong tháng 07/2001 đã sử dụng phương pháp so sánh hàng hoá của mình (nệm Kyndan được làm từ 100% cao su thiên nhiên), với hàng hoá cùng loại của thương nhân

khác (trong đó có Công ty TNHH Vạn Thành và Công ty TNHH Ưu Việt) đang sản xuất nệm lò xo, nệm nhựa poly-urethane (nệm mút xốp nhẹ). Trong quảng cáo so sánh hàng hoá Công ty Kymdan đã phân tích các nhược điểm của hai loại nệm trên như sau: “Đối với nệm lò xo: ngoài việc lực phân bố để nâng đỡ cơ thể người nằm không đều khắp bề mặt, do tính chất không ưu việt của nguyên liệu sản xuất nên chất lượng nệm sẽ giảm dần theo thời gian. Nếu độ đàn hồi của lò xo thấp (tính dẻo cao): nệm sẽ bị xẹp sau một thời gian sử dụng. Nếu độ đàn hồi của lò xo cao: lò xo có thể bị gãy, gây nguy hiểm cho người sử dụng”. “Đối với nệm nhựa tổng hợp poly-urethane (nệm mút xốp nhẹ): tính dẻo ưu việt nên không có độ đàn hồi, mau bị xẹp” và Công ty Kymdan đã khẳng định “Chính vì những lý do đó mà Kymdan hoàn toàn không sản xuất nệm lò xo cũng như nệm nhựa poly-urethane. Tất cả các sản phẩm của Kymdan được làm từ 100% cao su thiên nhiên, có độ bền cao và không xẹp lún theo thời gian”⁴.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Hành vi quảng cáo của công ty Kymdan có vi phạm pháp luật không? Giải thích?

⁴ Quyết định giám đốc thẩm số 20/2003/HĐTP-DS ngày 23/6/2003 về vụ án “Yêu cầu chấm dứt hành vi quảng cáo, trái pháp luật và buộc xin lỗi công khai - www.hongha.vn/vi/van-ban-phap-luat-864?q=page:3

2. Nếu có vi phạm pháp luật thì đó là loại vi phạm pháp luật nào?

3. Hình thức trách nhiệm áp dụng đối với công ty Kyndan? Căn cứ để xác định loại trách nhiệm đó?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Khoản 3 và khoản 5 Điều 192; khoản 9 Điều 257, khoản 2 Điều 258 Luật Thương mại;

2. Điều 615, Điều 633 Bộ luật Dân sự.

*

*

*

BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI NHƯ THẾ NÀO?

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Ngày 20/6/2011, trên đường đi làm, anh Khôi Vĩ có va chạm giao thông và đâm vào người đi xe đạp từ trong ngõ ra, làm cho người đi xe đạp bị thương và phải điều trị ở bệnh viện. Tổng viện phí điều trị của người đi

xe đạp là 10.000.000 đồng. Anh Khôi Vĩ đã thăm hỏi, động viên và bồi thường cho gia đình người bị tai nạn là 5 triệu đồng. Tuy nhiên, gia đình người bị tai nạn giao thông không đồng ý mà yêu cầu anh Khôi Vĩ phải bồi thường toàn bộ chi phí điều trị họ đã bỏ ra là 10.000.000 đồng. Anh Khôi Vĩ không đồng ý với yêu cầu trên vì anh cho rằng người bị tai nạn mặc dù đi xe đạp nhưng đi từ trong ngõ nhỏ ra và đi quá nhanh. Hơn nữa xe của người này lại không có phanh và bản thân anh Khôi Vĩ cũng bị sây sát, xe bị hỏng nhẹ. Anh Khôi Vĩ cho rằng người bị tai nạn cũng có lỗi và phải chịu trách nhiệm một phần.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Người bị tai nạn (người đi xe đạp) có lỗi không?
2. Việc xác định trách nhiệm bồi thường thiệt hại như thế nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật dân sự năm 2005: Điều 617

*

*

*

QUYẾT ĐỊNH HÀNH CHÍNH BỊ KHIẾU NẠI

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Chị Uyên Nhi là chủ một doanh nghiệp chuyên kinh doanh dịch vụ ăn uống. Ngày 30/12/2010 của hàng ăn uống do chị làm chủ bị chính quyền địa phương ra quyết định thu hồi giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh vì không đảm bảo các yêu cầu về vệ sinh an toàn thực phẩm. Chị Uyên Nhi cho rằng quyết định hành chính trên là sai nên không đồng ý. Chị đã làm đơn khiếu nại lên cơ quan ban hành quyết định hành chính đó.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Việc khiếu nại của chị Uyên Nhi có đúng quy định của pháp luật không?
2. Nếu quyết định hành chính trên là trái pháp luật và gây thiệt hại thì chị Uyên Nhi có được bồi thường thiệt hại không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Luật khiếu nại, tố cáo năm 1998: Điều 35

2. Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật khiếu nại, tố cáo năm 2005: Điều 1

3. Nghị định số 136/ ND-CP của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật khiếu nại, tố cáo và các Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật khiếu nại, tố cáo: Điều 5.

*

*

*

VI PHẠM NỘI QUY LAO ĐỘNG, XỬ LÝ NHƯ THẾ NÀO?

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Chị Xuyến Chi là trưởng phòng kinh doanh của một doanh nghiệp. Ngày 7/10/2011 do vi phạm nội quy lao động, chị đã bị Giám đốc doanh nghiệp nơi chị làm việc cách chức và sa thải.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Theo quy định hiện hành của pháp luật Việt Nam thì có những hình thức trách nhiệm kỷ luật nào có thể được áp dụng đối với chị Xuyến Chi?

2. Một hành vi vi phạm kỷ luật có thể phải chịu bao nhiêu hình thức trách nhiệm kỷ luật?

3. Chị Xuyên Chi bị xử lý kỷ luật lao động như vậy đã đúng chưa?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật lao động: Điều 84

*

*

*

AI PHẢI BỒI THƯỜNG

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Ngày 30/11/2010 anh Khôi Vĩ cho bạn mượn xe ô tô để bạn đến ra mắt gia đình người yêu. Khi đang trên đường đến nhà người yêu, bạn của anh Khôi Vĩ đã gây tai nạn do đâm vào xe đạp của người đi cùng chiều, làm hỏng xe đạp của họ và người đi xe đạp bị đau chân.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Ai sẽ phải bồi thường thiệt hại cho người bị tai nạn?

2. Anh Khôi Vĩ có phải bồi thường thiệt hại cho người bị tai nạn không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Nghị quyết số 03/2006/NQ-HĐTP ngày 08/7/2006 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao: tiểu mục 2, 3, 4 mục III.

*

*

*

CON NỢ CÓ TIỀN NHƯNG KHÔNG CHỊU TRẢ, XỬ LÝ THẾ NÀO?

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Năm 2006, anh Kiến Văn có cho một người bạn đang gặp khó khăn vay một khoản tiền là 1.500.000.000 đồng để kinh doanh. Năm năm sau, người bạn của anh

Kiến Văn làm ăn rất phát đạt. Hiện nay anh này có năm ngôi nhà, hai chiếc ô tô và rất nhiều tiền gửi tại ngân hàng. Tuy nhiên, anh này lại không trả tiền cho anh Kiến Văn dù anh Kiến Văn đã nhiều lần yêu cầu trả.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Anh Kiến Văn có thể khởi kiện ra Tòa án để đòi lại tiền được không?

2. Anh Kiến Văn có thể làm gì để ngăn chặn việc tẩu tán tài sản của con nợ?

Cơ sở pháp lý để giải quyết tình huống:

Bộ luật tố tụng dân sự: Điều 25, Điều 102.

*

*

*

GIAO DỊCH DÂN SỰ KHI SAY RƯỢU

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Ông Lê Nguyễn là một thương binh trong kháng chiến chống Mỹ. Do ảnh hưởng của chiến tranh nên sức

khỏe của ông yếu và nhiều khi ông không được bình thường. Đặc biệt những lúc uống rượu, ông trở thành như người mất trí, không còn khả năng kiểm soát được bản thân. Bên cạnh nhà ông Lê Nguyễn có ông Đỗ Trần là hàng xóm nên biết rõ hoàn cảnh của ông. Ngày 22/12/2010 nhân dịp kỷ niệm ngày truyền thống của quân đội nhân dân, ông Đỗ Trần đã mời ông Lê Nguyễn sang nhà uống rượu. Khi ông Lê Nguyễn uống say, ông Đỗ Trần yêu cầu ông Lê Nguyễn ký vào giấy chuyển nhượng 1000 mét vuông đất vườn giáp nhà ông Đỗ Trần (mảnh đất do ông Lê Nguyễn và vợ là Lê Thị đứng tên trong sổ đỏ) để gia đình ông Đỗ Trần mở rộng lối đi cho ô tô vào.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Giao dịch dân sự giữa ông Lê Nguyễn và ông Đỗ Trần có hiệu lực pháp lý không?
2. Bà Lê Thị có thể khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết vụ việc trên không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật dân sự năm 2005: Điều 133, Điều 167.

*

*

*

HÀNG XÓM XÍCH MÍCH

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Gia đình ông Hoàng Văn và gia đình bà Nguyễn Thị là hàng xóm của nhau. Do xích mích nên ngày 15/7/2011 bà Nguyễn Thị và hai con trai của bà đến nhà ông Hoàng Văn chặt phá cây cối trong vườn nhà ông. Nhiều ngày trước đó, giữa lúc đêm khuya, bà Nguyễn Thị còn chửi bới, lăng nhục, thách thức ông Hoàng Văn. Những hành vi của bà Nguyễn Thị đều được tổ dân phố chứng kiến và lập biên bản. Ông Hoàng Văn đã làm đơn tố cáo nhưng cơ quan nhà nước có thẩm quyền không khởi tố vụ án hình sự vì định giá thiệt hại thấp hơn quy định trong Bộ luật hình sự.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Việc làm của cơ quan nhà nước có thẩm quyền có đúng quy định của pháp luật không?

2. Hành vi của bà Nguyễn Thị và hai người con trai có bị xử lý không? Xử lý như thế nào? Cơ quan nào có thẩm quyền xử lý?

3. Ông Hoàng Văn có quyền khởi kiện vụ án dân sự tại toà án để yêu cầu bồi thường thiệt hại không? Khởi kiện tại toà án nào?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật tố tụng dân sự năm 2004: Điều 1, Điều 25, từ Điều 33 đến Điều 36.

2. Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2011: Điều 25, từ Điều 33 đến Điều 36

3. Nghị định số 73 ngày 12/7/2010 NĐ-CP của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực an ninh và trật tự, an toàn xã hội: Điều 1, Điều 7, Điều 28, Điều 29.

*

*

*

PHẠT VI PHẠM HỢP ĐỒNG

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Ngày 16/5/2011 Công ty cổ phần Xao Xuyên Xôi do anh Trần Văn Xôi làm giám đốc, ký hợp đồng mua bán hàng hoá là 500 tấn gạo với hợp tác xã Lung Linh Hồ. Để tránh việc đối tác có thể vi phạm, hai bên đã thoả thuận trong hợp đồng về việc nếu bên nào vi phạm sẽ bị phạt 5% giá trị của hợp đồng. Ngày 16/9/2011 hợp tác xã Lung Linh Hồ đã vi phạm hợp đồng do giao hàng không đúng chất lượng như đã thoả thuận, gây ra thiệt hại trị giá 300 triệu đồng cho công ty cổ phần Xao Xuyên Xôi.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Công ty cổ phần Xao Xuyên Xôi có thể tiến hành phạt vi phạm hợp đồng đối với hợp tác xã Lung Linh Hồ không?

2. Công ty cổ phần Xao Xuyên Xôi có thể yêu cầu hợp tác xã Lung Linh Hồ bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Luật thương mại năm 2005: Điều 300, Điều 301.

*

*

*

TÀI SẢN ĐỨNG TÊN NGƯỜI KHÁC, CÓ ĐÒI ĐƯỢC KHÔNG?

ThS. Đỗ Thị Kiều Phương

Anh Hoàng Tám là giám đốc một Công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên, đã có vợ và hai con, hộ khẩu thường trú tại thành phố Hà Nội. Năm 2008, anh Tám vào Thành phố Hồ Chí Minh công tác, gặp đối tác là chị Bùi Mây. Sau đó anh Hoàng Tám và chị Bùi Mây có quan hệ tình cảm với nhau. Cuối năm 2008, anh Hoàng Tám quyết định chuyển trụ sở Công ty vào Thành phố Hồ Chí Minh và sống chung với chị Bùi Mây như chồng và vợ. Đầu năm 2009 vì những lý do riêng nên chị Bùi Mây không đồng ý tiếp tục sống chung với anh Hoàng Tám mà yêu cầu anh ở riêng. Vì vậy, anh Tám mua một căn hộ chung cư, một xe ô tô với suy nghĩ sau này hai người sẽ kết hôn với nhau. Để tạo lòng tin, anh Tám để chị Mây đứng tên chủ sở hữu căn hộ chung

cư và chiếc xe ô tô đã kể trên. Tuy nhiên, chị Mây vẫn quyết định không sống chung với anh Tám. Nhân dịp anh Tám ra Hà Nội tiến hành thủ tục ly hôn vợ, chị Mây đã chuyển nhượng căn hộ chung cư và chiếc xe ô tô để lấy tiền đầu tư chứng khoán. Khi thủ tục ly hôn giữa anh Tám và vợ kết thúc, anh vào Thành phố Hồ Chí Minh. Thấy sự việc như vậy, anh khởi kiện chị Mây tại toà án nhân dân để đòi lại tài sản.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Việc chuyển nhượng căn hộ chung cư và xe ô tô của chị Mây có hợp pháp không?
2. Anh Hoàng Tám có khả năng đòi lại được tài sản không?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

Bộ luật dân sự năm 2005 các điều: 195, 196, 197, 198, 199. Các điều từ Điều 214 đến Điều 226.

*

*

*

NGƯỜI NƯỚC NGOÀI KẾT HÔN VỚI CÔNG DÂN VIỆT NAM

TS. Hoàng Thị Giang

ThS. Tô Mai Thanh

Nguyễn Thu Mây là công dân Việt Nam du học tại Mỹ. Năm 2009, chị kết hôn với anh Tony, quốc tịch Mỹ, chủ doanh nghiệp kinh doanh đồ chơi trẻ em. Đầu năm 2011, anh chị về Việt Nam sinh sống và mở rộng hoạt động kinh doanh tại Việt Nam, giao toàn bộ sản nghiệp tại Mỹ cho em trai anh Tony quản lý. Doanh nghiệp của anh Tony quyết định đầu tư thành lập một trường mầm non quốc tế tại Hà Nội.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Những quan hệ xã hội trên có thuộc phạm vi điều chỉnh của tư pháp quốc tế hay không?
2. Nguồn luật điều chỉnh việc đầu tư thành lập trường mầm non quốc tế tại Hà Nội của anh Tony? Nguồn luật này chứa đựng loại quy phạm pháp luật nào?
3. Anh Tony có được tham gia bầu cử đại biểu Quốc hội nước Cộng hoà XHCN Việt Nam hay không? Tại sao?

*

*

*

QUAN HỆ PHÁP LUẬT CÓ YẾU TỐ NƯỚC NGOÀI

ThS. Hoàng Thu Hằng

Khoảng 19 giờ 30 phút ngày 21/2, tại shop bán hàng lưu niệm Quê Hương trên đường Nguyễn Đình Chiểu, phường Hàm Tiến, thành phố Phan Thiết - Bình Thuận có hai khách người nước ngoài (một nam, một nữ) vào shop mua hàng. Khoảng 30 phút sau khi hai người khách này rời shop, nhân viên bán hàng phát hiện mất chiếc túi xách bằng da cá sấu trị giá 12 triệu đồng. Qua kiểm tra hệ thống camera tại cửa hàng, phát hiện hai người khách trên đã lấy cắp chiếc túi xách. Ngày 22/2, Phòng CSĐT tội phạm về trật tự xã hội - Công an tỉnh Bình Thuận đã thành lập Hội đồng tiến hành khám nghiệm hiện trường và điều tra từ đầu. Qua điều tra, xác định được cả hai đối tượng là Igor PanKov và Kostenko Elena (Công dân Nga) chính là thủ phạm của vụ trộm. Công an địa phương đã đưa hai đối tượng trên về Công an phường Hàm Tiến làm việc. Tuy nhiên, tại đây cả hai đều ngoan cố không thừa nhận về hành vi trộm cắp tài sản của mình và có thái độ không hợp tác⁵.

⁵ Theo Bình Thuận Online, Xuất bản: 16:07, Thứ Ba, 22/03/2011, [GMT+7]

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định dấu hiệu pháp lí của quan hệ pháp luật có yếu tố nước ngoài nói trên?

2. Hành vi của 2 công dân nước ngoài là **Igor PanKov và Kostenko Elena** được xử lí theo pháp luật nước Việt Nam hay pháp luật nước Nga? Giải thích.

3. Xác định quan hệ pháp luật giữa 2 công dân nước ngoài và cơ quan nhà nước Việt Nam. Trình bày các yếu tố của quan hệ pháp luật đó.

4. Hành vi của 2 công dân nước ngoài thuộc vi phạm pháp luật nào?

5. Hai công dân nước ngoài bị áp dụng loại trách nhiệm pháp lí nào? Tại sao?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật hình sự và văn bản qui phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

2. Bộ luật dân sự và văn bản qui phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

3. Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính và văn bản qui phạm hướng dẫn thi hành.

*

*

*

NGUỒN LUẬT NÀO ĐIỀU CHỈNH QUAN HỆ CÓ YẾU TỐ NƯỚC NGOÀI

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Công ty cổ phần A có trụ sở tại Hà Nội - Việt Nam ký hợp đồng lao động với chuyên gia B có quốc tịch Nhật. Theo đó, chuyên gia B từ Nhật sang làm việc tại công ty cổ phần A ở Việt Nam trong thời hạn 5 năm với các điều khoản cụ thể. Sau khi chuyên gia B làm việc tại công ty cổ phần A được 2 năm thì phát sinh tranh chấp (Đặc biệt chuyên gia B yêu cầu công ty cổ phần A tăng lương, song công ty cổ phần A cho rằng chuyên gia B làm việc thiếu chất lượng, do vậy chưa tăng lương theo thoả thuận).

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Chứng minh: Những quan hệ xã hội trên thuộc phạm vi điều chỉnh của tư pháp quốc tế.
2. Các nguồn luật nào được áp dụng để điều chỉnh các quan hệ xã hội trên?
3. Tranh chấp giữa công ty cổ phần A với chuyên gia B thuộc loại tranh chấp nào?

*

*

*

VIỆT KIỀU VỀ NƯỚC DU LỊCH, HỌC TẬP VÀ KINH DOANH

ThS. Phạm Thị Hồng Nhung

Cô Esly Trần, 28 tuổi - Việt kiều Mỹ (người Việt định cư ở Mỹ, mang quốc tịch Mỹ). Tháng 6/2011 cô về Việt Nam thăm người thân. Để được lưu trú hợp pháp tại Việt Nam cô Esly Trần đã làm thủ tục đăng ký lưu trú với Phòng Quản lý xuất nhập cảnh Công an thành phố Hà Nội.

Ngày 20/06/2011 cô đã mua tua du lịch 3 ngày 2 đêm thăm Vịnh Hạ Long của Công ty du lịch Sài Gòn Tourist với chi phí trọn gói 10.000.000 đồng.

Ngày 02/07/2011 Cô Esly Trần tham gia khoá học tiếng Việt 03 tháng tại trường Quốc tế Hà Nội với chi phí 18.000.000 đồng.

Sau vài tháng cư trú ở Việt Nam với vốn tiếng Việt khá tốt, Cô đã đầu tư 2.000.000.000 đồng thành lập Công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên Esly Trần, kinh doanh trong lĩnh vực thời trang và tổ chức sự

kiện. Ngày 11/11/2011 công ty được Sở Kế hoạch Đầu tư thành phố Hà Nội cấp giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp và chính thức đi vào hoạt động.

Cô Esly Trần rất yêu quê hương của mình và công việc kinh doanh của Cô cũng khá thuận lợi, cô có ý định sẽ sinh sống lâu dài tại Việt Nam.

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Xác định những quan hệ tư pháp quốc tế và nêu rõ căn cứ pháp lý?
2. Xác định quốc tịch của công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên Esly Trần và nêu rõ căn cứ pháp lý?
3. Xác định nguồn luật điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong quá trình hoạt động của công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên Esly Trần?

Cơ sở pháp lý chủ yếu để giải quyết tình huống:

1. Bộ luật Dân sự 2005.
2. Luật doanh nghiệp, Luật thương mại và các văn bản pháp luật khác liên quan.

*

*

*

NGUỒN TƯ PHÁP QUỐC TẾ

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Công ty cổ phần A có quốc tịch Việt Nam (trụ sở chính tại Quận 1, thành phố Hồ Chí Minh - Việt Nam) thường xuyên tham gia quan hệ hợp đồng mua bán hàng hoá với Công ty cổ phần B có quốc tịch Mỹ (Trụ sở chính tại New York - Hoa Kỳ). Trong quá trình giao kết, thực hiện, giải quyết tranh chấp về hợp đồng mua bán hàng hoá mà hai công ty trên là chủ thể, đại diện hợp pháp của hai công ty A và B băn khoăn về chọn nguồn luật điều chỉnh các quan hệ cụ thể. Khi đến Công ty tư vấn luật, Luật sư tư vấn cho họ có những nguồn luật sau đây có thể được áp dụng:

1. Pháp Luật Việt Nam
2. Pháp luật Hoa Kỳ
3. Hiệp định thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ
4. Hiệp định thương mại Việt Nam - Trung Quốc
5. Hiệp định thương mại Việt Nam - Nhật Bản

6. Công ước New York về công nhận và cho thi hành phán quyết của Trọng tài nước ngoài năm 1958 (The New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral awards). Việt Nam gia nhập công ước này năm 1995;

7. Hiệp ước Viên 1980 về hợp đồng mua bán hàng hoá quốc tế (Việt Nam chưa tham gia Hiệp ước này);

8. INCOTERMS;

9. UCP;...

Yêu cầu giải quyết tình huống:

1. Các nguồn luật nào trên đây có thể được áp dụng để điều chỉnh các quan hệ phát sinh trong giao kết, thực hiện và giải quyết tranh chấp về hợp đồng mua bán hàng hoá giữa công ty cổ phần A và công ty cổ phần B?

2. Những điều ước quốc tế nào trên đây có thể được áp dụng để điều chỉnh các quan hệ phát sinh trong giao kết, thực hiện và giải quyết tranh chấp về hợp đồng mua bán hàng hoá giữa công ty cổ phần A và công ty cổ phần B?

3. Pháp luật quốc gia nào trên đây được áp dụng để điều chỉnh các quan hệ phát sinh trong giao kết, thực hiện và giải quyết tranh chấp về hợp đồng mua bán hàng hoá giữa công ty cổ phần A và công ty cổ phần B?

4. Những tập quán quốc tế nào trên đây được áp dụng để điều chỉnh các quan hệ phát sinh trong giao kết, thực hiện và giải quyết tranh chấp về hợp đồng mua bán hàng hoá giữa công ty cổ phần A và công ty cổ phần B?

5. Ngoài các nguồn luật kể trên, khi giải quyết tranh chấp phát sinh từ quan hệ hợp đồng mua bán giữ

công ty cổ phần A với công ty cổ phần B, nguồn luật nào khác có thể được áp dụng?

*

*

*

QUY PHẠM PHÁP LUẬT XUNG ĐỘT VÀ QUY PHẠM PHÁP LUẬT THỰC CHẤT

PGS.TS. Lê Thị Thanh

Có một số quy phạm pháp luật sau:

1. “Quan hệ dân sự có yếu tố nước ngoài là quan hệ dân sự có ít nhất một trong các bên tham gia là cơ quan, tổ chức, cá nhân nước ngoài, người Việt Nam định cư ở nước ngoài hoặc là các quan hệ dân sự giữa các bên tham gia là công dân, tổ chức Việt Nam nhưng căn cứ để xác lập, thay đổi, chấm dứt quan hệ đó theo pháp luật nước ngoài, phát sinh tại nước ngoài hoặc tài sản liên quan đến quan hệ đó ở nước ngoài” (Điều 758 Bộ luật dân sự năm 2005);

2. “Năng lực pháp luật dân sự của cá nhân là người nước ngoài được xác định theo pháp luật của nước mà người đó có quốc tịch (Khoản 1 Điều 761 Bộ luật dân sự năm 2005);

3. “Người nước ngoài có năng lực pháp luật dân sự tại Việt Nam như công dân Việt Nam, trừ trường hợp pháp luật Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam có quy định khác. (Khoản 2 Điều 761 Bộ luật dân sự năm 2005);

4. “Năng lực hành vi dân sự của cá nhân là người nước ngoài được xác định theo pháp luật của nước mà người đó là công dân, trừ trường hợp pháp luật Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam có quy định khác” (Khoản 2 Điều 762 Bộ luật dân sự năm 2005);

5. “Trong trường hợp người nước ngoài xác lập thực hiện các giao dịch dân sự tại Việt Nam thì năng lực hành vi dân sự của người nước ngoài được xác định theo pháp luật Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam” (Khoản 2 Điều 762 Bộ luật dân sự năm 2005);

Yêu cầu giải quyết tình huống

1. Những quy phạm pháp luật nào trên đây quy phạm pháp luật xung đột;

2. Những quy phạm pháp luật nào trên đây quy phạm pháp luật thực chất;

3. Trong các quy phạm pháp luật trên, có quy phạm pháp luật xung đột thống nhất và quy phạm pháp luật thực chất thống nhất không? Giải thích tại sao?

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời nói đầu</i>	3
1. Bộ máy nhà nước nước CHXHCNVN <i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	5
2. Các thiết chế trong hệ thống chính trị <i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	6
3. Yêu cầu cơ quan nhà nước phân chia tài sản khi ly hôn <i>ThS. Đỗ Ngọc Thanh</i>	8
4. Bệnh viện - Loại tổ chức nào? <i>TS. Hoàng Thị Giang</i> <i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	10
•	
5. Thẩm quyền ban hành văn bản quy phạm pháp luật <i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	11
6. Quy phạm pháp luật nào? <i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	13
7. Quan hệ pháp luật nào phát sinh? <i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	14
8. Xác định sự kiện pháp lý <i>ThS. Đỗ Ngọc Thanh</i>	15
9. Khi xảy ra thiên tai <i>ThS. Đoàn Thị Hải Yến</i>	16

10. Kết hôn	17
<i>ThS. Đoàn Thị Hải Yến</i>	
11. Hợp đồng ủy quyền lại	19
<i>ThS. Đỗ Ngọc Thanh</i>	
12. Văn bản pháp luật nào được áp dụng?	20
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
13. Văn bản nào?	22
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
14. Do ngành luật nào điều chỉnh	23
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
15. Đối tượng điều chỉnh của ngành luật	25
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
16. Doanh nghiệp tham gia quan hệ pháp luật	27
<i>ThS. Phạm Thị Hồng Nhung</i>	
17. Hình thức pháp luật	29
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
18. Xác định cơ sở pháp lý ban hành văn bản quy phạm pháp luật	30
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
19. Vi phạm pháp luật nào?	32
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	

20. Bác sĩ kê nhầm đơn thuốc	33
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	
21. Độ tuổi trong vi phạm hình sự	34
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	
22. Mua xe không trả đủ tiền	35
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	
23. Bỏ việc đi chơi, gây tai nạn	36
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
24. Bỏ học đi chơi với bạn	37
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
25. Trách nhiệm dân sự thuộc về ai	39
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
26. Hợp đồng chuyển quyền sử dụng đất có vấn đề	40
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
27. Hợp đồng có bảo lãnh	42
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
28. Loại trách nhiệm pháp lý nào?	43
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
29. Sử dụng phương tiện của người khác gây tai nạn	45
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
30. Xử phạt vi phạm hành chính đối với công ty cổ phần VINCOM	46
<i>ThS. Hoàng Thu Hằng</i>	
31. Xử lý rác thải của công ty Tân Phát Tài	48
<i>ThS. Hoàng Thu Hằng</i>	

32. Xác định năng lực hành vi và hậu quả hành vi của người lái xe	51
<i>ThS. Hoàng Thu Hằng</i>	
33. Đi xe máy không đội mũ bảo hiểm	53
<i>ThS. Đỗ Ngọc Thanh</i>	
34. Tham vàng	55
<i>ThS. Đoàn Thị Hải Yến</i>	
35. Vi phạm luật an toàn giao thông	56
<i>ThS. Đoàn Thị Hải Yến</i>	
36. Hóa đơn	57
<i>ThS. Đoàn Thị Hải Yến</i>	
37. Quảng cáo so sánh	58
<i>ThS. Đoàn Thị Hải Yến</i>	
38. Bồi thường thiệt hại như thế nào?	60
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
39. Quyết định hành chính bị khiếu nại	62
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
40. Vi phạm nội quy lao động, xử lý như thế nào?	63
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
41. Ai phải bồi thường	64
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
42. Con nợ có tiền nhưng không chịu trả, xử lý như thế nào?	65
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	

43. Giao dịch dân sự khi say rượu	66
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
44. Hàng xóm xích mích	68
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
45. Phạt vi phạm hợp đồng	70
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
46. Tài sản đứng tên người khác, có đòi được không?	71
<i>ThS. Đỗ Thị Kiều Phương</i>	
47. Người nước ngoài kết hôn với công dân Việt Nam	73
<i>TS. Hoàng Thị Giang</i>	
<i>ThS. Tô Mai Thanh</i>	
48. Quan hệ pháp luật có yếu tố nước ngoài	74
<i>ThS. Hoàng Thu Hằng</i>	
49. Nguồn luật nào điều chỉnh quan hệ có yếu tố nước ngoài	76
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
50. Việt kiều về nước du lịch, học tập và kinh doanh	77
<i>ThS. Phạm Thị Hồng Nhung</i>	
51. Nguồn tư pháp quốc tế	79
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	
52. Quy phạm pháp luật xung đột và quy phạm pháp luật thực chất	81
<i>PGS.TS. Lê Thị Thanh</i>	

BÀI TẬP TÌNH HUỐNG PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG

Chịu trách nhiệm xuất bản

NGUYỄN VĂN TÚC

Chịu trách nhiệm nội dung

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

Biên tập và soát bản in

BỘ MÔN LUẬT

BAN QUẢN LÝ KHOA HỌC

Trình bày và thực hiện

BAN QUẢN LÝ KHOA HỌC

In 3.000 cuốn khổ 14,5×20,5 cm tại Công ty TNHH Sản xuất và Thương mại Hưng Hà. Số ĐKKH xuất bản: 45-2011/CXB/750-129/TC. QĐXB số: 264/QĐ-NXBTC cấp ngày 30/12/2011.

In xong và nộp lưu chiểu quý I năm 2012.